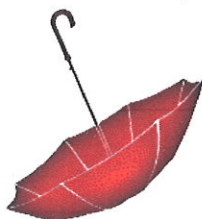

Trojlistok, n.o., Kotrádova 2, 080 01 Prešov, IČO 45738751, DIČ 202 355 1871, tel. č. 051/7754479,
www.trojlistokno.sk, trojlistokno@gmail.com

VÝROČNÁ SPRÁVA
NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE TROJLÍSTOK

ZA ROK 2020

vypracovaná v zmysle
*zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich
všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov*

30. júna 2021
Prešov

OBSAH

1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE TROJLÍSTOK	2
2	ODBORNÁ ČINNOSŤ VYKONÁVANÁ V KALENDÁRNOM ROKU 2020	3
	2.1 Východiskové koncepty odbornej činnosti organizácie	3
	2.2 Odborné činnosti organizácie v roku 2020	4
	2.3 Cieľové skupiny	5
3	PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ODBORNEJ ČINNOSTI V ROKU 2020	7
4	MIMORIADNE UDALOSTI V ROKU 2020	9
5	FINANCOVANIE ČINNOSTI V ROKU 2020	9
	5.1 Ročná účtovná závierka	10
6	NÁKLADY NA ČINNOSŤ V OBLASTI VÝSKUMU A VÝVOJA	11
7	ÚDAJE O VLASTNÝCH AKCIÁCH A INÝCH PODIELOCH	11
8	NÁVRH NA ROZDELENIE ZISKU ALEBO VYROVNANIE STRATY	11
9	ZLOŽKY ORGANIZÁCIE V ZAHRANIČÍ	11
10	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	12
11	PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	12
12	ZHODNOTENIE PRÍNOSOV ODBORNEJ ČINNOSTI V ROKU 2020	13
	Príloha č. 1 - Prehľad klientely organizácie za rok 2020	16

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIÍ TROJLÍSTOK

Nezisková organizácia Trojlístok, Kotrádova 2, 080 01 Prešov (ďalej len „organizácia“), ktorá **bola založená** v roku 2012 zakladateľkou PhDr. Mgr. Gabrielou Šostákovou, aj v roku 2020 poskytovala všeobecne prospešné služby podľa § 11, ods. 1) zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby. Predmet jej činnosti bol v roku 2020 bez zmeny:

- a) poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- b) poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti,
- c) poskytovanie sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov,
- d) poskytovanie sociálnych služieb podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v znení neskorších predpisov realizácia opatrení,
- e) vykonávanie prevencie v oblasti sociálnej práce, hlavne pri práci so závislými od psychotropných látok,
- f) ochrana ľudských práv a základných slobôd,
- g) výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby,
- h) ochrana zdravia obyvateľstva,
- i) služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti,
- j) poskytovanie sociálneho poradenstva podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov,
- k) vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v súlade s ust. § 11, ust. § 12, ust. § 13 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v znení neskorších predpisov,
- l) zariadenie sociálnej služby Denný stacionár, podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov,
- m) poskytovanie psychologickéj starostlivosti,
- n) realizácia odborných, preventívno-výchovných, kultúrno-spoločenských, vzdelávacích, osvetových aktivít a programov,
- o) organizácia osvetu, propagácia a realizácia prevencie sociálno-patologických javov,
- p) vedecko-výskumná, vývojová, informačná, publikačná, projektová a propagačná činnosť.

Orgány organizácie sa v roku 2020 nemenili, ani ich personálne zastúpenie. Riaditeľkou a štatutárnou zástupkyňou organizácie bola Doc. PhDr. Denisa Šoltésová, PhD., predsedníčkou Správnej rady PhDr. Mgr. Gabriela Šostáková, revízorom M. Šosták.

V roku 2020 organizácia poskytovala **sociálne služby** a vykonávala **opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**:

- **základné a špecializované sociálne poradenstvo**, podľa § 19 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, a to na základe rozhodnutia MPSVaR SR o udelení akreditácie č. s. 6408/2015-M_OSS a č. z. 9450/2015 zo dňa 24. februára 2015 a na základe rozhodnutia ministerstva o predĺžení akreditácie č. s. 6915/2018-M_OSS zo dňa 28. februára 2018 (vzhľadom na končiacu obdobie platnosti akreditácie organizácia požiadala o jej predĺženie v zákonnej lehote a akreditácia bola dňa 10. februára 2021 rozhodnutím MPSVaR SR predĺžená o päť rokov);

- **terénnu sociálnu službu krízovej intervencie**, podľa § 24a zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, na základe registrácie Prešovského samosprávneho kraja od 1. októbra 2014 na dobu neurčitú;
- **opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, podľa § 10 a § 11, ods. 1, písm. c) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v prípade § 11 na základe rozhodnutia MPSVaR SR o udelení akreditácie pod číslom 11641/2017-M_OSSODRAK zo dňa 6. júla 2017 a na základe rozhodnutia o predĺžení akreditácie č. sp 11864/2019-M_OAK, č. z.: 24251/2019;
- **opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Centre pre deti a rodiny Zmena**, za účelom podľa § 45 ods. 1 písm. b) a c) (a to opatrenia podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 2 až 4 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov) na základe rozhodnutia MPSVaR SR o udelení akreditácia č. spisu 17557/2019-M_OAK, č. záznamu 50298/2019.

Zodpovednou zástupkyňou, resp. odbornou garantkou poskytovaných služieb a realizovaných opatrení je PhDr. Mgr. Gabriela Šostáková.

2 ODBORNÁ ČINNOSŤ VYKONÁVANÁ V KALENDÁRNOM ROKU 2020

2.1 Východiskové koncepty odbornej činnosti organizácie

Od svojho založenia v roku 2012 organizácia zaplňa „biele miesto“ v špecializovanej pomoci osobám so závislostným správaním v meste a regióne – svojou činnosťou kompenzuje absentujúce služby pre danú cieľovú skupinu. Situácia v oblasti poskytovania adresnej pomoci osobám so závislostným správaním je podobne, ako v čase založenia organizácie, neuspokojivá, hoci k istým posunom v regióne došlo. V regióne poskytuje psychiatrickú starostlivosť špecializovanú aj na medicínu drogových závislostí ambulancia v Poprade, v meste je táto starostlivosť (ambulantne aj pobytovo) zabezpečená činnosťou ošetrovacej jednotky C (medicína drogových závislostí) Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove. Tie sú však na kontinuu odbornej pomoci fokusované zvlášť na fázu liečby. Iné možnosti v rámci komplexných služieb sú však stále nedostačujúce, a to i napriek tomu, že proces prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb (tzv. proces transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb), ktorý je zásadným pilierom transformácie sociálnych služieb i opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od roku 2011, preferuje ambulantné a terénne formy pomoci, s dôrazom na adresnosť, individuálny prístup, podporu zotrvanie v prirodzenom spoločenstve.

Organizácia postuluje dostupnosť, nízkoprahový, individualizovaný, flexibilný a holistický prístup, umožňujúci zotrvanie (príp. len minimálne prerušenie) v prirodzenom prostredí. Činnosť sa opiera o rámec **ekologickej perspektívy v sociálnej práci**, akcentujúce nevyhnutnosť komplexity a vzájomnej prepojenosti vo vzťahoch či transakciách jednotlivca v prostredí a s prostredím, vo všetkých jeho úrovniach. Tento holizmus vyplýva a zároveň nachádza odraz aj vo východiskovej optike preventívno-intervenčnej činnosti odborného tímu organizácie vo vzťahu k závislostnému správaniu, ktorá je koncipovaná na **bio-psycho-socio-**

spirituálnom modeli zdravia. Spolu s reflexiou **aktuálnych odborných trendov** (odklon od tradičných postupov a koncentrácia na informovaný prístup založený na dôkazoch, ľudské práva, verejné zdravie a bezpečnosť) vytvárajú prezentované charakteristiky základný rámec programov prevencie a pomoci, ktoré opakovane potvrdzujú svoju opodstatnenosť a význam. Programy organizácie nenahrádzajú tradičné spôsoby pomoci cieľovej skupine, ale sú významnými prvkami na kontinuu odbornej pomoci: predliečebné poradenstvo – liečba – následná starostlivosť (vrátane doliečovania) – k plnej sociálnej integrácii, kde organizácia sa orientuje najmä na **predliečebné poradenstvo a následnú starostlivosť**.

2.2 Odborné činnosti organizácie v roku 2020

Aj v roku 2020 organizácia poskytovala pomoc v kontexte autorského **programu koncipovanému v štyroch oblastiach pomoci**:

- Program celostného manažmentu pomoci mladým dospelým osobám s látkovou a nelátkovou závislosťou,
- Program celostného manažmentu pomoci závislým osobám,
- Program celostného manažmentu pomoci mladistvým osobám s rizikovým správaním z dôvodu užívania psychoaktívnych látok a závislostí od nich alebo od škodlivých návykových činností,
- Program celostného manažmentu pomoci kodependentným osobám.

Prvé tri boli zostavené ako preventívno-intervenčné programy so zreteľom na špecifiká jednotlivých vekových skupín (mladiství, mladí dospelí, dospelí), štvrtý so zameraním na skupinu osôb, ktorých situácia je zásadne komplikovaná prítomnosťou osôb nad/užívajúcich psychoaktívne látky, osôb s návykovými činnosťami či osôb so závislosťou (ide tzv. spoluzávislé osoby či kodependentné osoby).

V kontexte daných programov organizácia poskytuje ambulatnou a terénnou formou sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately individuálne a skupinové sociálne a psychologické poradenstvo a starostlivosť, krízovú intervenciu, opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, preventívne, osvetové, vzdelávacie, odborné aktivity a konzultácie, s nosným zameraním na predliečebné poradenstvo a následnú starostlivosť, určené osobám so závislostným správaním, ich blízkym, odbornej i laickej verejnosti a komunite.

Vzhľadom na kľúčové piliere práce, ktorými sú dostupnosť, komplexnosť, individuálny a kontinuálny prístup, organizácia v roku 2020, v dôsledku pandemickej situácie, z dôvodu zaistenia kontinuity a kvality pomoci, výrazne navýšila počet intervencií realizovaných dištančne, najmä telefonickou formou a prostredníctvom online technológií (online poradenstvo, poradenstvo s využitím mejlovej komunikácie). V odbornej činnosti dominovali ambulantné základné a špecializované sociálne poradenstvo, terénna sociálna služba krízovej intervencie (samostatnou súčasťou výkonu bola vyhľadávacia činnosť v teréne pre ľudí, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii) a opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane opatrení realizovaných v Centre pre deti a rodiny Zmena.

Vyhľadávacia činnosť v teréne pre ľudí, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, bola poskytnutá intenzívnejšie najmä v druhom polroku, z dôvodu pandemických opatrení a z dôvodu potreby adekvátneho personálneho zabezpečenia. Ako je zrejmé z realizovaných intervencií, táto činnosť je dôležitá a má potenciál podpory osôb v nepriaznivej sociálnej

situácii, rovnako však vo vzťahu k bezpečiu a ochrane komunity. Pre samotnú cieľovú skupinu tieto intervencie môžu byť dôležitou stratégiou podpory ich sociálneho fungovania, najmä na úrovni zabezpečenia základných potrieb, avšak aj s priestorom pre hlbšie poznanie životnej situácie, poskytnutie informácií o dostupnej pomoci a konkrétnu pomoc. Táto odborná pomoc má dôležitý význam aj vo vzťahu ku komunite – podporuje bezpečnosť v komunite, jednoznačne deklaruje záujem mesta o riešenie predmetnej problematiky a informuje o dostupnosti pomoci.

Realizácia hromadných a skupinových preventívnych aktivít prezenčnou formou bola z dôvodu protipandemických opatrení zásadne obmedzená, organizácia aj napriek tomu realizovala viaceré vzdelávacie a konzultačné podujatia i online podujatia s preventívno-osvetovým zameraním. Zo vzdelávacích aktivít to bolo najmä vzdelávanie terénnych sociálnych pracovníkov a pracovníčok v regióne a odborné konzultácie s partnerskými organizáciami v kontexte prienikov a spoločných tém v rámci špecializovaného zamerania činnosti (závislostné správanie a násilie s OZ MyMamy). Z online podujatí bola realizovaná a v súčasnosti je voľne dostupná odborná diskusia na tému Seniorske pitie, ktorá je zverejnená prostredníctvom platformy You Tube, a dva podkasty, na témy Toxické vzťahy a Sebaobraz, dostupné na platformách Spotify, Anchor, Apple Podcasts, Breaker, Pocket Casts, RadioPublic, Copy RSS. Rovnako sa v rámci preventívnej činnosti organizácia intenzívne sústredila na rozšírenie ponuky informačných materiálov, ich aktualizáciu, zmenu dizajnu a ich distribúciu v komunite. Pre potreby zvýšenia informovanosti verejnosti boli v roku 2020 vytvorené, spracované a distribuované informačné materiály so zameraním na nasledujúce oblasti: užívanie pervitínu, užívanie marihuany, spoluzávislosť, dospelé deti alkoholikov, závislostné správanie – informácie pre rodičov, závislostné správanie – informácie pre učiteľov, CDR Zmena, hazardné hráčstvo, závislosť od internetu, užívanie alkoholu, nelátkové závislosti, hranie a online hranie.

Zvlášť dôležitým informačným materiálom z roku 2020 sú tzv. diagnostické karty, ktoré vznikli v reakcii na potreby praxe. Tento nástroj je významný vo vzťahu k napĺňaniu záväzku zvyšovania informovanosti odbornej verejnosti v regióne ohľadom dostupnej a efektívnej pomoci v riešení závislostného správania, ale rovnako je jedným z prostriedkov zvyšovania kvality poskytovanej pomoci. Diagnostické karty tvoria praktický nástroj využiteľný pri procese posúdenie rizikovosti závislostného správania, zvlášť v náročných situáciách, v teréne, v situáciách s limitovanými časovými rámcami, v krízových situáciách a pod.

Rovnako bol aktualizovaný dizajn časopisu organizácie, Echo Trojlístka. V roku 2020 boli editované dve čísla, v apríli, so špecifickým zameraním na kontexty pandemickej situácie, a v októbri, kedy sa číslo vrátilo k pôvodnému zameraniu časopisu plánovanému na rok 2020, a to je prevencia. Okrem redizajnu je od roku 2020 časopis zverejňovaný aj na webovom sídle organizácie a v printovej podobe zasielaný partnerským organizáciám v celonárodnom kontexte, čím sa zvýšila jeho dostupnosť i dostupnosť služby ako celku.

2.3 Cieľové skupiny

Klientela organizácie je od jej vzniku tvorená osobami so závislostným správaním, teda osobami, ktoré užívajú psychoaktívne látky, osobami so škodlivými návykovými činnosťami, osobami so závislosťou, a ich blízkymi a spoluzávislými.

Prijímateľmi sociálnych služieb sú fyzické osoby, ktoré sa podľa § 2, ods. 2, písm. b) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov nachádzajú v nepriaznivej sociálnej situácii, teda sú ohrozené sociálnym vylúčením alebo obmedzením

schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností.

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sú vykonávané, podľa § 3, ods. (1) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v znení neskorších predpisov pre dieťa (vo veku od 10 rokov), plnoletú fyzickú osobu, rodinu, skupinu a komunitu. Ide najmä:

- deti a dospelé osoby (vrátane rodičov a iných osôb, ktoré sa o dieťa osobne starajú), ktorých psychický, fyzický a/alebo sociálny vývin, zdravie, sociálne fungovanie či životná situácia sú ohrozené z dôvodu vlastného rizikového závislostného správania, príp. ohrozené z dôvodu rizikového závislostného správania dieťaťa, rodiča alebo inej osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará, a dôsledkami tohto správania (vrátane násillia);
- a rodiny, ktorých rodinné prostredie je rizikové a funkčnosť je narušená z dôvodu výskytu závislostného správania niektorého z členov a dôsledkov tohto správania (vrátane násillia).

Od svojho vzniku organizácia zaznamenáva nárast v počte dlhodobej klientely. Tento trend je zrejmy aj z údajov za rok 2020. Údaje potvrdzujú medziročný nárast o viac ako 35 %.

Tabuľka 1 Počet dlhodobých klientok a klientov v jednotlivých rokoch fungovania organizácie

Rok	Počet osôb	Medziročný nárast - počet	Medziročný nárast - %
2013	77	-	-
2014	112	35	45,45
2015	148	36	32,14
2016	172	24	16,22
2017	173	1	0,58
2018	237	64	36,99
2019	309	72	30,38
2020	420	111	35,92

Organizácia, ako je už uvedené, opakovane zaznamenala výrazný nárast počtu klientely. Zvlášť sa to týka počtu osôb nadužívajúcich alkohol (nárast o 33,96 %) a ľudí blízkych osobám so závislostným správaním (tzv. spoluzávislosť) (nárast o 55,26 %). Nasleduje skupina osôb užívajúcich nelegálne psychoaktívne látky (nárast o 23,53 %) a osôb s behaviorálnymi / nelátkovými závislosťami (nárast o 17,5 %). Celkovo najpočetnejšiu skupinu osôb so závislostným správaním tvorili aj v roku 2020 osoby nadužívajúce alkohol.

Z hľadiska veku organizácia eviduje nárast klientely vo všetkých kategóriách, najvýraznejší v kategórii do 20 rokov (o viac ako 50 %) a kategórii 40 – 49 rokov (nárast o viac ako 40 %). Trend nárastu klientely z kategórie mladých a mladých dospelých je, ako ukazujú dáta organizácie, kontinuálne zaznamenávaný od vzniku organizácie. Tento trend zreteľne prezentuje reálne potreby komunity a aj reflektujú tento trend organizácia v tomto roku prvýkrát poskytovala pomoc aj prostredníctvom CDR Zmena. Na túto vekovú kategóriu je nevyhnutné zamerať špecifickú pozornosť, a to na celom kontinuu odbornej pomoci, vrátane adresnej a efektívnej preventívnej činnosti, čo je úloha organizácie aj smerom k decíznej sfére v regióne. Je tiež zrejme, že v aktuálnej pandemickej situácii je rizikové

závislostné správanie menej zjavné, aj kvôli obmedzeniu sociálnych kontaktov, a málo viditeľné sú tak aj súvisiace problémy. Avšak výrazne sa zvyšuje pravdepodobnosť závažnosti a kumulácie dôsledkov. V plnej miere budú zrejmé pravdepodobne až po ukončení protipandemických opatrení. Toto sa však netýka len kategórie mladých ľudí: aktuálne odborné dáta už upozorňujú na nárast spotreby alkoholu u nás a nárast domáceho násillia.

Cieľovú skupinu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately poskytovaných v CDR Zmena tvorili v roku 2020 rodiny s výskytom rizikového závislostného správania – nadužívania alkoholu, resp. závislosti od alkoholu matky a/alebo otca, v jednom prípade sa rizikové správanie týkalo dieťaťa, u ktorého bolo zistené užívanie nelegálnych psychoaktívnych látok. Rodiny boli odporúčané z UPSVaR Prešov, UPSVaR Sabinov a UPSVaR Bardejov. Cieľová skupina tejto klientely má svoje špecifiká, tie spočívajú najmä v komplikovanosti aktuálnej situácie a závažnosti narušenia sociálneho fungovania, často aj z dôvodu, že rodinám boli síce poskytované aj variabilné služby pomoci, aj vo viacerých organizáciách, v zásade však chýbala kontinuálna a špecializovaná odborná pomoc vo vzťahu k závislostnému správaniu. Tento prístup v konečnom dôsledku predlžil čas potrebný na úpravu rodinných pomerov a zvýšil celkové náklady vynaložené na riešenie nepriaznivej situácie. Vzhľadom na uvedené je čoraz výraznejšia potreba zvyšovania odbornej spôsobilosti pomáhajúcich profesionálok a profesionálov, ktorí v praxi prichádzajú do kontaktu s cieľovou skupinou ľudí so závislostným správaním tak, aby ich pomoc bola trefnejšia. Adekvátnejšie odborné intervencie, ak by ich ovládali, by umožnili efektívnejšiu pomoc a podporu, promptnejšie by riešili nepriaznivú situáciu jednotlivcov i rodín a výraznejšie chránili najlepší záujem detí v rodinách s výskytom závislostného správania.

Špecifickou klientelou organizácie bola v roku 2020 aj cieľová skupina ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorú, resp. vo vzťahu ku ktorej organizácia realizovala vyhľadávaciu činnosť. Ide o osoby, najmä matky s maloletými deťmi a samotné maloleté deti, ktoré realizujú na území mesta žobranie. Samotná vyhľadávacia činnosť v tomto ohľade nie je orientovaná len na mapovanie terénu. Ide pri nej aj o adresnú odbornú intervenciu v zmysle zistenia aktuálnych potrieb (zvlášť vo vzťahu k naplneniu potrieb maloletých detí), poskytnutia potrebných informácií ohľadom dostupnej pomoci a prípadne distribúciu. Činnosť je realizovaná za účelom minimalizácie ohrozenia záujmov detí, a to aj v súvislosti s nevhodným životným štýlom vo vzťahu k závislostnému správaniu. Vzhľadom na fakt, že ide často o jednorazové intervencie a zároveň aj z dôvodu, že primárnym narušením sociálneho fungovania tejto skupiny prijímateľov služby nie je závislostné správanie, táto cieľová skupina nebola zaradená do celkovej štatistiky dlhodobých klientov a klientov (viď Tabuľka 1 a Príloha 1).

3 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ODBORNEJ ČINNOSTI V ROKU 2020

Zodpovednou zástupkyňou, resp. odbornou garantkou odborných činností (v rámci sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) v kontexte vyššie popísaných programov je od založenia organizácie, resp. od získania akreditácií PhDr. Mgr. G. Šostáková. Aj v žiadosti o predĺženie akreditácie na vykonávanie odbornej činnosti špecializovaného sociálneho poradenstva, ktorá bola podávaná v decembri 2020, ostala zodpovednou zástupkyňou PhDr. Mgr. G. Šostáková, čím organizácia zaisťuje kontinualitu v odborných garanciách poskytovanej pomoci. Vzhľadom na avízovaný odchod

do dôchodku bude však organizácia túto kompetenciu v budúcnosti riešiť personálnou zmenou na pozícii.

Riadiacim orgánom organizácie je štatutárna zástupkyňa / riaditeľka organizácie. Táto pozícia ostala v roku 2020 nezmenená. Doc. PhDr. D. Šoltésová, PhD. je súčasne sociálnou pracovníčkou a poradkyňou.

Odborné kapacity v pracovnom tíme boli v roku 2020 zabezpečené celkovo piatimi sociálnymi pracovníčkami (z toho jedna je zodpovednou zástupkyňou a druhá riaditeľkou organizácie), krízovým pracovníkom a dvoma psychologičkami (z toho jedna len na ¼ úväzok). Pritom jedna sociálna pracovníčka na plný pracovný úväzok bola prijatá do pracovného pomeru v marci 2020, druhá sociálna pracovníčka na ¼ úväzok v októbri 2020 (pracovný pomer bol v druhom prípade ukončený ku koncu roka). V marci 2020 bola tiež v rámci projektu „Praxou k zamestnaniu“ s podporou UPSVaR Prešov prijatá na pozíciu terénnej pracovníčky aj adiktologička, avšak tá ukončila pracovný pomer v júni 2020. V roku 2020 bol odborný tím kapacitne posilnený, pričom jeho zloženie reflektuje princíp multidisciplinarity v riešení problematiky závislostného správania. V súlade s konštatovaním Výročnej správy za rok 2019 bol odborný tím posilnený – personálne, aj zvýšením odbornej spôsobilosti, a to aj zásadnejšou orientáciou na odborné vzdelávanie, s cieľom podporiť profesionalitu a špecializáciu odborníkov a odborníkov organizácie.

V kontexte **odborného zabezpečenia činnosti** organizácia úzko spolupracuje s ďalšími osobami: najmä finančnou a dlhovou poradkyňou, právnikom / advokátom, projektovou manažérkou, grafičkou. **Administratívne je činnosť organizácie** zabezpečená najmä riaditeľkou, ekonómkou a projektovou manažérkou, IT odborníkom (správcom webovej stránky). Okrem uvedeného sa na prevádzke činnosti organizácie podieľajú aj upratovačky a administratívne pracovníčky (v celkovom počte 4). Pracovný tím organizácie spĺňať kvalifikačné predpoklady na výkon zodpovedajúcich pracovných činností podľa platnej legislatívy (hlavne zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov). V pracovnoprávných vzťahoch organizácia využívala pracovné pomery (psychologičky, sociálne pracovníčky, krízový pracovník, ekonómka / účtovníčka, projektová manažérka, upratovačka) aj vzťahy založené dohodami (administratívne činnosti, správa webového sídla, dizajn informačných materiálov, moderovanie odborných podujatí, právne služby, dlhové poradenstvo).

Odborný tím v roku 2020 absolvoval individuálnu a skupinovú **supervíziu** v súlade s plánom supervízie, hoci niektoré termíny boli nevyhnutne posúvané, ako vyplývalo z požiadaviek v rámci aktuálnych protipandemických odporúčaní, príp. boli realizované online formou. Externú supervíziu zabezpečovali Mgr. A. Molčanová a Mgr. B. Horváthová.

Aj napriek pandemickej situácii aj v roku 2020 organizácia vyvíjala aktívnu činnosť vo vzťahu k **dobrovoľníctvu**. V organizácii došlo k zmene na pozícii koordinátorky dobrovoľníctva a organizácia sa zapojila aj do aktivít v rámci kampane Týždeň dobrovoľníctva. Mimo túto aktivitu organizácia spolupracovala s dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami rôznych pomáhajúcich profesií (psychológia, psychiatria, sociálna práca), ale aj študujúcich vysokých škôl, jedna študentka a jeden študent boli z gymnázií.

4 MIMORIADNE UDALOSTI V ROKU 2020

Činnosť organizácie bola počas prevažnej časti roku 2020 ovplyvnená mimoriadnou situáciou z dôvodu šírenia pandémie ochorenia COVID-19. V tomto ohľade organizácia postupovala v súlade so spracovaným Krízovým plánom, ktorý je dostupný aj na webovom sídle organizácie. Tento plán bol niekoľkokrát dopĺňaný, a to písomnými dodatkami, ktoré sú súčasťou zverejneného krízového plánu. Zároveň bola organizácia určená subjektom hospodárskej mobilizácie a vzhľadom na uvedené prispôbovala jednotlivé aspekty výkonu činnosti požiadavkám a oficiálnymi usmerneniam, pričom však zaistila nepretržité fungovanie a kontinualitu v dostupnosti a kvalite poskytovanej odbornej pomoci. Najzásadnejšou zmenou bolo výrazné navýšenie zastúpenia dištančných foriem poradenstva a konzultácií, najmä formou online a formou telefonického poradenstva.

Z dôvodu protipandemických opatrení nebolo možné zaistiť výkon hromadných a skupinových preventívnych aktivít v školskom prostredí a v prostredí pre výkon trestu odňatia slobody, ako bolo plánované, rovnako neboli realizované hromadné a verejné podujatia. Činnosť sa sústredila viac na priamu prácu s klientelou a vzdelávanie odbornej verejnosti.

Organizácia zabezpečila dostatočné zásoby osobných ochranných pomôcok, opakované preškolenia personálu pre ich adekvátne používanie a ako subjekt hospodárskej mobilizácie (počas prvej vlny a rovnako aj počas druhej vlny pandémie) kontinuálne poskytovala pomoc a podporu klientele počas celého roka, takmer bez obmedzení. Obmedzenia boli minimálne, v súlade s oficiálnymi požiadavkami. Mimoriadnu situáciu z dôvodu výskytu ochorenia COVID-19 v organizácii nebolo potrebné riešiť – takáto situácia v organizácii v roku 2020 nenastala. Pracovný tím bol opakovane testovaný, pričom organizácia nezabezpečovala testovanie antigénovými testami v priestoroch prevádzky a nezabezpečovala ani testovanie klientely. Pracovným tímom boli využívané mobilné odberové miesta.

5 FINANCOVANIE ČINNOSTI V ROKU 2020

Financovanie činnosti organizácie bolo v roku 2020 pomerne stabilné a činnosť bola financovaná viaczdrojovo.

Od decembra 2017 organizácia realizuje projekt *Z bludiska závislostí*, s podporou Implementačnej agentúry. V roku 2020 získala organizácia podporu aj dotačnú podporu z Mesta Prešov (projekt *Zdraví občania – zdravé rodiny – zdravé komunity III.*, s celkovou sumou podpory vo výške 875 eur) a z programu Sociálne služby Prešovského samosprávneho kraja (projekt *Podpora kvalitnej a celostnej pomoci závislým deťom a dospelým* s celkovou sumou podpory vo výške 1.000 eur).

Financovanie činnosti organizácie bolo v roku 2020 zabezpečené zväčša príspevkami a dotáciami z obce a vyššieho územného celku, v súlade so *zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov* a *zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. V roku 2020 bolo posilnené financovanie terénnej sociálnej služby krízovej intervencie a rovnako bolo financovanie činnosti organizácie podporené finančným príspevkom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny na vykonávanie opatrení ambulatnou formou, terénnou

formou alebo ambulantnou a terénnou formou v centre pre deti a rodiny. Financovanie umožnilo zaistiť kontinualitu odbornej činnosti v jednotlivých programoch, zároveň umožnilo udržať pracovné miesta a činnosť dočasne personálne posilniť.

Výška poskytnutých príspevkov najvýraznejšie za celé obdobie od vzniku reflektovala potreby organizácie, hoci stále nemožno konštatovať, že by plne pokrývala potreby občanov mesta a regiónu. V tomto ohľade je nevyhnutné hľadať ďalšie možnosti dofinancovania činnosti organizácie tak, aby nielen pokrývala aktuálne potreby, ale aby zároveň podporovala a zvyšovala dosiahnutú kvalitu a umožnila plnšie pokrytie celého spektra problémov klientely súvisiacich so závislostným správaním i promptné reagovanie na aktuálne potreby komunity a trendy, a to i variabilitou, rozsahom a dostupnosťou aktivít. Toto je dôležité zvlášť v súčasnosti, kedy pandémia a s ňou spojené protipandemické opatrenia negatívne dopadajú na kvalitu života obyvateľstva, zhoršujú prežívanie, vážnym spôsobom narušajú sociálne fungovanie jednotlivcov i rodín, umožňujú rozvoj závislostného správania v jeho plnej šírke, pričom plné dôsledky tohto stavu budú v spoločnosti zrejme už v nasledujúcom roku, ale výrazne hlavne v ďalších rokoch. V blízkej budúcnosti, ako predpokladajú odborné prognózy, sa zásadným spôsobom navýši potreba po kvalitných a dostupných špecializovaných službách v kontexte podpory duševného zdravia a adekvátnej pomoci, špecificky aj vo vzťahu k závislostnému správaniu. V tomto ohľade bude nevyhnutné posilniť personálne i technické zázemie činnosti organizácie a zamerať výraznejšiu pozornosť aj na tie kanály, prostredníctvom ktorých bude môcť byť služba dostupná a plne funkčná v jej šírke i počas výrazných obmedzení, v súlade s vývojom a trendmi v užívaní legálnych i nelegálnych psychoaktívnych látok a trendmi v iných formách závislostného správania.

Kompletný prehľad príjmov a výdavkov, spolu s konečným výsledkom hospodárenia organizácie za rok 2020 je spracovaný v súlade s daňovým priznaním, a to v súlade s príslušnými ustanoveniami § 33 a § 34 *Zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby*.

Tabuľka 2 Prehľad príjmov a výdavkov v jednotlivých rokoch fungovania organizácie

Rok	Dotácie	Príspevky a dary	Celkové výnosy	Mzdové náklady	Celkové náklady	Rozdiel výnosov a nákladov
2013	7.102	4.356	11.458	15.829	23.554	- 12.096
2014	22.452	5.529	28.600	24.346	35.492	- 6.892
2015	35.595	2.379	38.792	39.094	52.733	- 13.941
2016	27.161	2.678	36.776	33.579	42.323	- 5.547
2017	49.140	9.873	62.569	33.249	63.372	- 803
2018	108.241	11.071	123.274	92.801	126.117	- 2.843
2019	141.097	0	143.909	107.357	144.063	-154
2020	167.156,47	3.536,61	171.012,02	124.907,59	170.282,85	729,17

Ekonomicky oprávnené náklady na jedného klienta v roku 2020 boli 398,59 eur na osobu na rok.

5.1 Ročná účtovná zvierka

Nezisková organizácia účtuje v sústave podvojného účtovníctva a vedie vo svojom účtovníctve oddelene výnosy a náklady spojené s hlavnou činnosťou s rozúčtovaním na projekty a výnosy a náklady spojené so zdaniteľnou činnosťou.

Ročná účtovná závierka organizácie za rok 2020 bola zostavená a schválená dňa 21.06.2021. Vzhľadom na platnú legislatívu nie je potrebné overenie audítorom. Následne bola predložená správnej rade organizácie. Ako aj vyplýva z Tabuľky 2:

- náklady spolu boli v roku 2020 170.282,85 eur,
- výnosy spolu boli v roku 2020 171.012,02 eur,
- výsledok hospodárenia za rok 2020 predstavuje sumu 729,17 eur.

6 NÁKLADY NA ČINNOSŤ V OBLASTI VÝSKUMU A VÝVOJA

V organizácii sa v roku 2020 nerealizovala vývojová činnosť. V rámci výskumu organizácia spustila mapovanie prežívania počas pandemickej situácie v kontexte bio-psycho-socio-spirituálneho modelu zdravia. Výskumný nástroj bol distribuovaný v printovej podobe klientele organizácie, v online verzii je dostupný na webovom sídle organizácie, na FB a link je uvedený aj v časopise organizácie Echo Trojlístka. Vzhľadom na prebiehajúcu pandemickú situáciu nie je výskum ukončený. Priebežne sú dáta zhromažďované a budú zverejnené v roku 2021. Osobitné náklady na výskum organizácia neeviduje.

7 ÚDAJE O VLASTNÝCH AKCIÁCH A INÝCH PODIELOCH

Organizácia nevlastní vlastné akcie, ani žiadne obchodné podiely v iných subjektoch.

8 NÁVRH NA ROZDELENIE ZISKU ALEBO VYROVNANIE STRATY

Rozdelenie výsledku hospodárenia za účtovné obdobie 2020 vo výške 729,17 eur rozhodne správna rada organizácie. Návrh bude predložený s týmto textom: „hospodársky výsledok – účtovný zisk vo výške 729,17 eur bude preúčtovaný na účet nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov“.

9 ZLOŽKY ORGANIZÁCIE V ZAHRANIČÍ

Organizácia nemá žiadne organizačné zložky v zahraničí.

10 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ani v roku 2020 organizácia nevykonávala činnosť, ktorá by mala či mohla mať negatívny dopad na životné prostredie. Ako po minulé roky, bežný tuhý komunálny odpad je prechodne zhromažďovaný v uzatvorených kontajneroch na prevádzkovom dvore prenajímateľa nebytových priestorov COOP Jednota Prešov. Odvoz odpadu je zabezpečovaný prenajímateľom v súlade s prevádzkovým poriadkom. V priestoroch organizácie sú k dispozícii odpadové koše v dostatočnom počte a v súlade s požiadavkami kladenými na bežný odpad, aj v súlade s požiadavkami na odpad obsahujúci použité ochranné osobné pomôcky (rúška, rukavice a pod.). V organizácii sa separuje papier a plast. V priestoroch na osobnú hygienu sú uzatvárateľné, ľahko udržiavateľné nádoby, ktoré sa vysypávajú denne. Objekt je odkanalizovaný do verejnej kanalizácie mesta Prešov.

Z dôvodu protipandemických opatrení a minimalizácie rizika prenosu ochorenia COVID-19 organizácia v súlade s platnými usmerneniami zaistila všetky požiadavky, ako boli priebežne zverejňované a zabezpečila adekvátnu likvidáciu odpadu a pravidelné hygienické ošetrovanie všetkých priestorov i kontaktných plôch.

11 PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

V roku 2020 má organizácia snahu zachovať svoje smerovanie, ktoré vyplýva z jej predmetu činnosti a poslania, so snahou približovať sa k formulovanej vízií. V ostatnej Výročnej správe bola formulovaná potreba intenzívnejšieho zamerania na vzdelávaciu činnosť a vedecko-výskumnú činnosť. Aj napriek záťaži, ktorá vyplývala z mimoriadnej situácie z dôvodu šírenia ochorenia COVID-19 a z realizovaných protipandemických opatrení, ktoré boli výrazne obmedzujúce, organizácia naplnila svoje ciele. Iniciovala pomerne rozsiahly výskum v súvislosti s celosvetovou mimoriadnou situáciou spojenou s pandemiou COVID – 19 a realizovala výskum zameraný na zisťovanie subjektívneho vnímania zdravia v kontexte bio-psycho-sočio-spirituálneho modelu zdravia, so zameraním na prežívanie a spôsob zvládania situácie, ktoré sú východiskom pre trefnejšie odborné intervencie organizácie. Rovnako realizovala viaceré vzdelávacie podujatia, hoci pre menší počet zúčastnených. Tie opakovane potvrdili zistenia organizácie z minulých období, že odborná verejnosť v regióne v nízkej miere reflektuje špecifiká cieľovej skupiny osôb so závislostným správaním. Zároveň sa potvrdil aj predpoklad o nízkej citlivosti zúčastnených na kontexty závislostného správania vo vzťahu k celkovej životnej situácii a sociálnemu fungovaniu klientely. Tieto zistenia potvrdili potrebu venovať zvýšenú pozornosť definovaným oblastiam odbornej činnosti a zároveň výraznejšej publikačnej a prezentačnej činnosti, a to tak vo vzťahu k laickej verejnosti, ale osobitne vo vzťahu k odborníkom a odborníčkam v pomáhajúcich profesiách. Jedným z riešení je posilnenie odborného tímu tak, aby ostávali kapacity aj na tento typ činnosti, spolu s prezentáciou zistení na verejných fórach, príp. zaistenie intenzívnejšej spolupráce s odborníkmi a odborníčkami v rámci public relations a v rámci marketingu činnosti. Rovnako, opierajúc sa o zameranie činnosti organizácie aj na zmenu spoločenskej optiky smerom k destigmatizácii duševných porúch, ostáva kľúčovým cieľom výraznejšia mediálna prezentácia, vrátane zapájania a samoorganizovania mohutnejších kampaní v komunite.

Okrem výraznejšej PR aktivity a početnejších marketingových výstupov, so zameraním na zviditeľňovanie cieľovej skupiny a jej špecifik a vo vzťahu k laickej verejnosti sa ukazuje významná otázka podpory zdravotnej gramotnosti, a to smerom ku všetkým kľúčovým vekovým kategóriám, a to deti na začiatku školskej dochádzky, mladí dospelí, dospelí a seniori. Ukazuje sa, že vzhľadom na zameranie činnosti organizácie je optimálne uplatnenie v kontexte primárnej prevencie najmä v oblasti podpory zdravia a prevencie ochorení. Takéto zameranie jednak korešponduje s aktuálnymi trendmi v medzinárodných kontextoch, zároveň však umožňuje plné využitie potenciálu organizácie a úzko reflektuje reálne potreby praxe a adresnejšie zasahuje aj tie cieľové skupiny, ktoré štandardne ostávajú na pokraji záujmu, ak ide o preventívne a osvetové aktivity.

Vzhľadom na spoločenské dianie a mimoriadnu situáciu, ktorá viedla k množstvu potrebných opatrení a obmedzení, je nevyhnutné predpokladať postupnú eskaláciu problémov v sociálnom fungovaní súvisiacich so závislostným správaním a jeho dôsledkami zvlášť na cieľovú skupinu detí a mládeže. Vzhľadom na aktuálne prognózy je nevyhnutné posilniť odbornú činnosť smerom k tejto cieľovej skupine a pripraviť aj osobitné programy tak, aby plne korešpondovali s odhadovaným vývinom v predmetnej problematike v našich podmienkach, t. j. najmä nárast online problémového závislostného správania.

Tieto zámery bude možné realizovať aj vzhľadom na stabilnejšie financovanie a aj v dôsledku neustáleho zvyšovania profesionality odborného tímu v organizácii spolu s posilnením partnerských vzťahov so spolupracujúcimi organizáciami. Osobitou otázkou v budúcnosti je podpora vzťahov s významnými inštitúciami v regióne (aj v rámci celoslovenských podmienok), najmä v dôsledku zmeny vládnej garnitúry a obsadzovania kľúčových pozícií v decíznej sfére.

12 ZHODNOTENIE PRÍNOSOV ODBORNEJ ČINNOSTI V ROKU 2020

Prínosy odbornej činnosti organizácie je možné následne vymedziť vo viacerých oblastiach.

- každoročný nárast počtu klientely prirodzeným spôsobom zvyšuje informovanosť komunity o dostupnej špecializovanej pomoci v komunite (nielen prostredníctvom samotnej klientely, ale aj metódou snehovej gule);
- osobitým spôsobom zvyšovania dostupnosti pomoci prostredníctvom zvýšenia informovanosti komunity je aj distribúcia informačných materiálov organizácie, ktoré boli v roku 2020 aktualizované, redizajnované a rozšírené o novospracované vybrané okruhy témy závislostného správania tak, aby úzko korešpondovali so špecifikami regiónu a mesta;
- pre zvýšenie informovanosti odbornej verejnosti boli organizované vzdelávacie a konzultačné podujatia a boli distribuované tzv. „diagnostické karty“, ktoré uľahčujú odborníčkam a odborníkom adresnejší odhad situácie vo vzťahu k závislostnému správaniu (išlo o: pracovné stretnutie v rámci multiinštitucionálnej spolupráce s členkami OZ MyMamy v septembri 2020 a neformálne vzdelávanie terénnych sociálnych pracovníkov a pracovníčok z celého východného Slovenska v auguste a v septembri 2020);

- v rámci prezentácie činnosti organizácie a za účelom zvýšenia informovanosti verejnosti a podpory zmeny spoločenskej optiky vo vzťahu osobám so závislostným správaním má organizácia aktívne zastúpenie v kampani Študentský týždeň duševného zdravia, ktorú organizovala Študentská rada vysokých škôl v súvislosti s Medzinárodným dňom duševného zdravia. V rámci prvého dňa bola riaditeľka organizácie, doc. PhDr. Denisa Šoltésová, PhD., zapojená do diskusie na tému Duševná (ne)pohoda mladých ľudí a vzdelávaniu, spolu s hosťami, PhDr. Vladimír Stanislav, PhD., MPH (OLÚP Predná Hora) a PhDr. Marek Madro, PhD. (IPčko);
- rovnako sa organizácia zapojila do panelovej diskusie ohľadom na tému Vplyv pandémie COVID-19 na kvalitu vzdelávania a duševného zdravia mladých ľudí, ktorá bola úvodným bodom programu Medzinárodnej vedeckej konferencie Sociálne vedy z perspektívy mladých vedeckých pracovníkov. Konferencia sa uskutočnila v novembri 2020, organizovala ju Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave a diskusie sa aktívne zúčastnila riaditeľka organizácie, doc. PhDr. Denisa Šoltésová, PhD., spolu s ďalšími pozvanými: dekanom Fakulty Sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, doc. PhDr. Jaroslavom Mihálikom, PhD., a riaditeľom Národnej agentúry pre Erasmus + a Európskeho zboru solidarity, Mgr. Petrom Kupcom;
- z hľadiska prezentácie odbornej činnosti organizácie bolo významné aj vystúpenie Doc. PhDr. Denisy Šoltésovej, PhD. a PhDr. Mgr. Gabriely Šostákovvej na tému Prevencia užívania psychoaktívnych látok a návykových činností v Neziskovej organizácii Trojlístok v Prešove v rámci odborného workshopu organizovaného Národným osvetovým centrom v dňoch 17. až 19. septembra 2020;
- počas roka organizácia opakovane upozornila na zjavné nedostatky v riešení problematiky v meste a v regióne a zároveň prezentovala svoju činnosť tlačovými správami: Pandémia COVID-19 bola vážnou záťažou aj pre osoby užívajúce psychoaktívne látky a ich blízkych (jún 2020), V kraji chýba koordinátor na pomoc závislým, problémom v Prešove sú drahšie drogy (júl 2020) a Pomoc nedostupná, ale pervitín áno! (november 2020);
- v decembri 2020 organizácia realizovala odbornú diskusiu na tému Seniorke pitie, ktorej záznam je pre verejnosť dostupný na webovom sídlе organizácie (diskutovali PhDr. Mgr. Gabriela Šostáková z NO Trojlístok, PhDr. Vladimír Stanislav, PhD. MPH z OLÚP Predná Hora a PhDr. Mária Medvid'ová z DSS Medzilaborce);
- rovnako organizácia spracovala a zverejnila dva podcasty (na témy Toxické vzťahy a Sebaobraz), ktoré sú dostupné na platformách Spotify, Anchor, Apple Podcasts, Breaker, Pocket Casts, RadioPublic, Copy RSS;
- dôležitým vo vzťahu k občianskej participácii bolo zapojenie organizácie do kampane a činnosti v rámci Týždňa dobrovoľníctva (pod patronátom Dobrovoľníckeho centra), a to počas týždňa v dňoch od 16. do 22. septembra 2020;
- organizácia začala poskytovať nový typ pomoci – na základe akreditácie pre Centrum pre deti a rodiny Zmena sa formalizovala odborná činnosť s detskou klientelou a rodinami a rozšírila variabilita poskytovaných služieb;
- vzhľadom na potrebu zvyšovania profesionality odborného tímu a rovnako za účelom zvyšovania kvality poskytovanej pomoci odborný tím v roku 2020 absolvoval početné vzdelávacie aktivity (kurz Motivačné rozhovory, Lektorský kurz, odborné workshopy pod garanciou Národného osvetového centra Rizikové správanie mládeže - drogové a

behaviorálne závislosti a Prevencia vybraných sociálnopatologických javov, tréning rodovej citlivosti Rodová senzitivita ako predpoklad nediskriminujúcej pomáhajúcej praxe, odborný seminár Posúdenie životnej situácie ohrozenej rodiny, workshop Ľudské práva - sociálna spravodlivosť, vzdelávanie Právne minimum v oblasti trestného a civilného práva, kurz Systemický rozhovor, kurz práce s Lüscherovým testom farieb, kurz Základy krízovej intervencie pre pomáhajúce profesie);

- dôležitým úspechom je aj získanie záštity prezidentky Slovenskej republiky, Zuzany Čaputovej, nad pripravovaným odborným podujatím, odbornou konferenciou s názvom Čo (ne)priniesla pandémia? Prevencia a riešenia v oblasti užívania psychoaktívnych látok a návykových činností - tradičné koncepty vs. nová optika. Podujatie bolo plánované na október 2020, avšak z dôvodu protipandemických opatrení bol termín presunutý na jar 2021;
- organizácia aj v roku 2020 rozvíjala a podporovala spoluprácu v rámci existujúcich i nových partnerstiev. Aj v roku 2020 sa ako zásadná ukázala najmä spolupráca s organizáciami: OLÚP Prédná Hora, MyMamy, o. z., adiktologická ambulancia Remedis, s.r.o. Brno, psychiatrické oddelenie FNŠP J. A. Reimana v Prešove, psychiatrické ambulancie v Prešovskom a Košickom kraji, CPLZD Košice, ÚPSVaR Prešov, zvlášť odd. SPODaSK, Mesto Prešov, Prešovský samosprávny kraj, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR;
- v roku 2020 pokračovala aj spolupráca na implementácii Národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím, a to zapojením do multidisiplinárnej spolupráce subjektov participujúcich na ochrane detí pred násilím, čím organizácia reflektuje nevyhnutnosť holistického prístupu k problematike závislostného správania;
- dotácie získané zo zdrojov Mesta Prešov a Prešovského samosprávneho kraja umožnili intenzívnu distribúciu informačných materiálov v regióne, v komunite i medzi odborníkmi a odborníčkami, pracujúcimi aj s osobami so závislostným správaním;
- jedným z kľúčových indikátorov kvalitného sociálneho fungovania klientely je zotrvanie v zamestnaní / v škole (udržanie si pracovného miesta, resp. školského výkonu) v procese zotavovania, čo sa v roku 2020 darilo. Problém vylúčenia zo školy z dôvodu závislostného správania organizácia vôbec nezaevidovala, dlhodobá nezamestnanosť, aj napriek pandemickej situácii, taktiež nebola vážnym komplikujúcim faktorom (problém dlhodobej nezamestnanosti organizácia eviduje len u troch dospelých osôb v rámci programu špecializovaného sociálneho poradenstva. Špecifická je klientela CDR: vzhľadom na charakter a rozsiahlosť narušení životnej situácie v týchto rodinách (často ide o mnohoproblémové rodiny) je nezamestnanosť častým znakom a aj prítlačujúcim spolupôsobiacim faktorom);
- dôležitým ukazovateľom efektivity programov je aj funkčnosť rodín klientely. V roku 2020 organizácia nezaevidovala ani jeden rozvod z dôvodu závislostného správania v rodine;
- štatistické údaje o klientele za rok 2020 sú uvedené v Prílohe.

TROJLÍSTOK n.o.
Celostný manažment pomoci závislým osobám
Kotrádova 2, 080 01 Prešov
Prev.: Konštantínova 3
IČO: 45 738 751
Kontakt: 051/7754479 0948 078 997

Doc. PhDr. Denisa Šoltésová, PhD.
riadiateľka / štatutárna zástupkyňa

30. júna 2021

Príloha Prehľad klientely organizácie za rok 2020 (k 31. decembru 2020)

Celkový počet klientov a klientok		420 klientov a klientok	
závislosť od alkoholu / rizikové užívanie alkoholu		213	50,7%
nelátkové závislosti		47	11,2%
spoluzávislé klientky a klienti		118	28,1%
klientky a klienti závislí od psychoaktívnych látok		42	10%
Rod	muž	216	51,4%
	žena	204	48,6%
Miesto bydliska	Prešov	236	56,2%
	PSK (mestá + obce)	174	41,4%
	Nezistené	10	2,4%
Vzdelanie	SŠ	277	66%
	VŠ	85	20,2%
	ZŠ	29	6,9%
	Nezistené	29	6,9%
Rodinný stav	vydaté/ženatí	171	40,7%
	Rozvedení	67	16%
	Slobodní	155	36,9%
	ovdovelí	15	3,6%
	Nezistené	12	2,8%
Vek	do 19 rokov	25	6%
	20 – 29 rokov	69	16,4%
	30 – 39 rokov	105	25%
	40 - 49 rokov	97	23,1%
	50 – 59 rokov	75	17,9%
	60 a viac	29	6,9%
	nezistené	20	4,7%